

Állapotleírás, restaurálási dokumentáció

Faliképek

Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (1089 Budapest, Könyves Kálmán krt. 40.) felkérésére készült restaurálásról:

I. Műtárgycsoport: Tirpák Sándor -féle faliképek

A műtárgyak állapotleírása

Kartonra (~160~180gr/m²) kivitelezett, közel A1 méretű 28 darab műlap. Eredeti „Kincs Emil Litográfia” - valószínűleg a nyomófelületről gumihenger közvetítésével készült un. ofszet-technikával.

A lapok rövidebbik oldalainak hátuljára (a kép aljára és tetejére) vastag papírlemez csíkokat, léceket ragasztottak, amelyek furataiba rögzítették az akasztókat, és amelyek a használat közbeni lógatáskor kifeszítették azokat.

Az állapotuk leírása

Az összes eredetit vastag, a felületbe ivódott zsíros porréteg jellemezte.

Vízfoltok tarkították az összes példányt. Némelyiken kisebb hiány, szakadás is megtalálható volt.

Egyes példányokon falfestési nyomok, és fehér ismeretlen lepedék (mész, vagy egyéb festék-nyom) volt található.

A ~3mm vastag papírlemez csíkok mind vetemedettek, vagy hiányzik ez a léce, illetve kartoncsík ragasztás, így teljesen fizikai- megtartó védelem nélkül maradtak.

Elvégzett munkák:

Teljes körű száraztisztítás, portalanítás ecsetekkel, különféle radírfajtákkal történt.

A dokumentumon lévő színes anyagok az oldódáspróbákon nem oldódtak, ezért levédésükre nem volt szükség.

Felületaktív anyag nélküli nedvestisztítást alkalmaztunk (kézmeleg vízben háromszori öblítés).

Az alappapír savasodása elsősorban a fénynek való kitettségéből, és az erős (valószínűleg gyantasavas) enyvezésből következett. Bár simítottsága miatt nehezebben vették fel a nedvességet, nem volt szükség a víz vagy a semlegesítő folyadék behatolását segítő anyagokra. A semlegesítés kalcium -hidroxid 9 pH-s oldatával 10-12 perces bemelegítéssel történt.

Megerősítése hosszú rostú japánpapírokkal és természetes keményítőfélékkel, hátoldali erősítő kasírozás felhelyezésével készült (a méretváltozás pontos dokumentálásával). A felhasznált Japánpapír: Kawashahi 35 g/m², ragasztóanyag rizs és búzakeményítő keverék.

A kartoncsíkokat, sikeres savtalanítás után visszahelyeztük. Így a hiányzó néhány darab kivételével nem volt szükség a rekonstruálásukra (ott Scappi gyártmányú - 3mm vastag teljes keresztmetszetében sav és facsiszolatmentes, lúgosra puffertolt paszpartu-kartoncsíkokat használtunk). Felragasztásuk az eredeti fehérjetartalmú, csillogó és nedvességre oldódó ragasztóanyag - feltételezhetően enyv -- alapján rugalmas bőrenyvvvel történt.

A kötőmadzagokat fehérítetlen és impregnálatlan kenderanyagból pótoltuk a hiányzó helyeken. A meglévőket, melyek korabeli nemzeti színű pamut zsinórok (hitelesítő madzagok lehettek), tisztítási, mosási folyamatnak vetettük alá (nedvesítés kézmeleg víz, semleges szappanhab, háromszori öblítés ugyanolyan hőmérsékletű vízben).

A különleges kivitel (vászon nélküli félkemény karton, függesztőlécek felhasználása) miatt, a biztonságos tárolás érdekében ötösével készített egyedi tervezésű tárolóeszközöket készítettünk hozzá (teljes keresztmetszetében savmentes, és a felső felületén lúgosra pufferolt, facsiszolatmentes, savmentes hullámlemezről); melyek méretére szabottak, pormentes záródásúak (összeállításuk természetes keményítő és kaolin tartalmú festetlen színű pamut-kalikó vászonnal történt, záródásuk: átfűzött, ragasztás nélküli kötőszalagjaik gyárilag festett „danubia” pamutszalagok).

Kelt: 2012. szeptember 21. Esztergom

Restaurátor, képviselő